

SUN RA ARKESTRA
*'SPACE IS THE
PLACE' LIVE SCORE*

30 APR. '19

SALLE M · ZAAL M

SUN RA ARKESTRA 'SPACE IS THE PLACE' LIVE SCORE

ALLEN MARSHAL, réalisateur, saxophone alto, flûte ·
regisseur, altsaxofoon, fluit
WAYNE SMITH, batterie · drums
ADRIEN DAVIS, trombone
ELSON NASCIMENTO, percussion · percussie
TARA MIDDLETON, chant, violon · zang, viool
FRANCIS MIDDLETON, chant, guitare · zang, gitaar
STEPHEN MITCHELL, basse · bas
CECIL BROOKS, trompette · trompet
FARID BARRON, piano
NOEL SCOTT, saxophone · saxofoon
DANNY-RAY THOMPSON, saxophone baryton · baritonsaxofoon
JAMES STEWART, saxophone ténor · tenorsaxofoon

© DR · GR

Gelieve uit respect voor de artiesten en de muziek de stilte te bewaren. Schakel je gsm of elektronisch uurwerk uit en hoest niet onnodig. Het is verboden te fotograferen, te filmen en opnames te maken. Pour les artistes et la musique, merci de respecter le silence. Veuillez à éteindre téléphones portables, montres électroniques et à réprimer les toux. Il est interdit de photographier, filmer et enregistrer.

SUN RA ARKESTRA

Créé il y a une soixantaine d'années, le Sun Ra Arkestra a survécu à la disparition de son illustre fondateur Sun Ra (de son vrai nom Herman Poole Blount) il y a de cela 25 ans. Ses productions discographiques des années 1950 et 1960 ont marqué une véritable révolution dans l'histoire du jazz, fortes d'un free jazz aux sons psychédélics et électroniques, ou encore de structures empruntées aux musiques rythmiques africaines...

Né à Birmingham, dans l'Alabama, Sun Ra est un musicien haut en couleur et un personnage loufoque. Il était persuadé d'être originaire de Saturne et que son nom, Herman Blount, était un faux. Il lui préféra le nom de « Sun Ra ».

Sun Ra est l'un des fondateurs de l'afrofuturisme en musique, un mouvement philosophique et culturel afrocentriste qui propose une vision alternative du futur tout en intégrant des éléments issus des cultures africaines traditionnelles. Ce mouvement est aujourd'hui à nouveau sous le feu des projecteurs grâce au film *Black Panther* (2018).

Bien que son œuvre échappe à tout courant dominant, Sun Ra est un géant de la musique du XXe siècle. Tout au long de sa carrière, il questionnera les codes de l'industrie de la musique, que ce soit au travers de sa philosophie mystique ou par l'usage de costumes inspirés de sa vision cosmique de l'Égypte ancienne et de la culture noire.

Après le décès de Sun Ra en 1993, le saxophoniste Marshall Allen reprendra le flambeau. Aujourd'hui encore, il se trouve à la tête du Sun Ra Arkestra.

Space is the place

Il est impossible de considérer l'esthétique littéraire et culturelle de l'afrofuturisme sans mettre en perspective cette pièce sonore de l'histoire du cinéma et de la musique. *Space is the Place* de Sun Ra est l'incarnation de ce style inédit : une combinaison parfaite entre science-fiction, fiction historique, fantastique et afrocentrisme.

Space is the Place est un film de science-fiction afrofuturiste de 85 minutes, réalisé par John Coney en 1972 et sorti en 1974. Le scénario est signé Joshua Smith et Sun Ra, en collaboration avec son Arkestra. La bande originale, sortie sur le label Evidence Music, constitue une introduction parfaite à l'œuvre et à l'univers de Sun Ra.

À la fin des années 1960 et au début des années 1970, Sun Ra et son ensemble voyagent à plusieurs reprises en Californie. En 1971, le musicien y donne un cours à l'Université de Californie à Berkeley, intitulé « The Black Man in the Cosmos ». Il y rencontre Jim Newman, qui deviendra le producteur de *Space is the Place*, un film basé en partie sur le contenu de ce cours.

En 1972, tandis que Sun Ra prend part à *Space is the Place*, nombre de ses contemporains dans le milieu du jazz explorent les frontières du genre, des limites qu'il a lui-même tâchées quelques années auparavant. Pourtant, bien que l'heure soit au free jazz et à la fusion, Sun Ra suit sa propre route.

Le film s'ouvre avec une scène au piano, qui laisse bientôt la place

à un swing de big band fiévreux. Le trompettiste Akh Tal Ebah tire frénétiquement de courtes rafales mélodiques, tandis que le saxophoniste ténor John Gilmore joue des lignes bop plus froides, fondant ainsi les styles et les époques en un son unique. Dans une improvisation libre, les cuivres de l'Astro-Intergalactic Infinity Arkestra crient, grincent et disparaissent, tandis que Sun Ra livre des fragments de messages extraterrestres à l'aide de son « orgue spatial ».

N'y voyez surtout pas une cacophonie ! *Space is the Place* est peut-être bien une des productions les plus accessibles de Sun Ra, ainsi qu'une belle introduction à ses nombreux univers. Véritable classique du catalogue de Sun Ra, ce film est une synthèse étonnante de mouvements musicaux majeurs des années 1960, tout en servant de porte-étendard à la *black liberation*.

Frodo Daems

SUN RA ARKESTRA

The Sun Ra Arkestra bestaat al meer dan 60 jaar, maar doet het ook al meer dan 25 jaar zonder zijn oprichter en bezieler Sun Ra (echte naam Herman Poole Blount). Vooral hun albums uit de jaren '50 en '60 betekenden een heuse revolutie binnen de jazz: het was free jazz die bol stond van psychedelische sounds, afrittenstructuur en zodra de technologie het toestond ook elektronische geluiden.

Sun Ra zelf was een kleurrijke jazzmuzikant en allround prettig gestoord fenomeen. Hij werd geboren in Birmingham, Alabama. Tegen de tijd dat hij begon te componeren, was hij ervan overtuigd dat hij van Saturnus kwam en dat zijn geboortenaam, Herman Blount, niet zijn echte naam was. Dus maakte hij er Sun Ra van.

In de muziek stond hij mee aan de wieg van het afrofuturisme. Deze culturele, filosofische stroming schuift een alternatieve visie op de toekomst naar voor met een uitgesproken zwarte thematiek en waarin traditionele elementen uit Afrikaanse culturen zijn verwerkt. De stroming staat dankzij de film *Black Panther* (2018) opnieuw volop in de belangstelling.

Hoewel zijn werk in elke vorm ontsnapt aan de mainstream, is Sun Ra een reus in de twintigste-eeuwse hedendaagse muziek. Hij zocht voortdurend de grenzen van de muziekindustrie op: van zijn mystieke filosofieën tot de aankleding van zijn band. Beide waren een kosmische visie op Egyptische klederdracht en zwarte cultuur. Toen Sun Ra in 1993 overleed, nam saxofonist Marshall Allen de fakkel over. Hij leidt nog steeds het orkest.

Space is the place

Je kan onmogelijk terugkijken op de literaire en culturele esthetiek van het afrofuturisme, zonder dat dit sonische stukje film- en muziekgeschiedenis in perspectief wordt geplaatst. Sun Ra's *Space Is the Place* is de belichaming van deze ongekende stijl. Het is de perfecte combinatie van sciencefiction, historische fictie, fantasie en Afrocentrisme.

Space Is the Place is een 85 minuten durende afrofuturistische sciencefictionfilm, gemaakt in 1972 en uitgebracht in 1974. Regie was in handen van John Coney, de film werd geschreven door Joshua Smith en Sun Ra, samen met zijn Arkestra. Een soundtrack werd uitgebracht op Evidence Music. Die soundtrack is de perfecte kennismaking met het werk en het universum van Sun Ra.

Tijdens de late jaren zestig en het begin van de jaren zeventig maakten Sun Ra en zijn ensemble verschillende uitstapjes naar Californië. In 1971 doceerde hij de cursus «The Black Man in the Cosmos» aan de Universiteit van Californië, in Berkeley. Hier kwam Sun Ra in contact met Jim Newman, die later de producer zou worden van *Space Is the Place*, deels gebaseerd op Sun Ra's cursus aan Berkeley.

Toen Sun Ra in 1972 *Space is the Place* opnam, waren veel van zijn tijdgenoten in de jazz ook bezig met het verkennen van die uiterste grenzen die hij enkele jaren eerder had verkend. Maar zelfs, in het tijdperk van free jazz en fusie bewandelde Sun Ra zijn eigen pad. Beelden beginnen bijvoorbeeld

als een speelse pianoschets, maar waaieren uit naar bigband-swing in een koortsachtige roetsjbaan. Trompettist Akh Tal Ebah vuurt verwoede korte salvo's af, terwijl tenorsaxofonist John Gilmore koelere 'bop'-lijnen neerzet, waarbij tijdperken en jazzscholen vervagen tot een geheel eigen geluid. In een vrije improvisatie schreeuwen, piepen en vervagen de blazers van het Astro-Intergalactic Infinity Arkestra, terwijl Sun Ra via zijn 'ruimteorgel' flarden van buitenaardse boodschappen aflevert.

Denk nu niet dat dit onbeluisterbaar lawaai is, want dat is het allesbehalve! *Space is the Place* is misschien wel Sun Ra's meest toegankelijke uitstapje, een mooie intro tot zijn vele werelden. Deze film is een van de vele cultklassiekers in Sun Ra's portfolio, maar het is ook een synthese van enkele van de belangrijkste bewegingen uit de jaren '60, met 'black liberation' als voornaamste statement.

Frodo Daems

BO ZAR

RETHINK
REBOOT
REINVENT
REGROUP
RESIST
REWIND
REHEARSE
REVEAL
RELIVE

MUSIC SEASON '19 - '20

RENAISSANCE 2.0
BOOK NOW!

BOZAR, CENTRE FOR FINE ARTS
EUROPEAN HOUSE FOR CULTURE

PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN
BRUSSEL
PALAIS DES BEAUX-ARTS
BRUXELLES

Rue Ravensteinstraat 23
1000 Brussels
+32 2 507 82 00 / bozar.be

Photo - Foto: Merlin Meuris